

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၆၄)

အာဏာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုရွာ

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မှတ်တမ်း

၁၃၆၉ -ခုနှစ်။ မွေးနေ့ပွဲတစ်ခုတွင် ဟောကြားသည်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတာ ဘဝသံသရာထဲမှာ သက်သောင့်သက်သာနဲ့ ချမ်းသာတစ်ခု ကနေ ချမ်းသာတစ်ခုရရှိပြီး၊ ဘဝတစ်ခုမှာ သက်သက်သာသာနဲ့ ဘဝခရီးကို လျှောက်လှမ်းစေနိုင် တဲ့ အကြောင်းတရားဟာ ကုသိုလ်ပဲ။

“သုခေါ ပုညဿ ဥစ္စယော။ ပုညဿ- ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ ၊ ဥစ္စယော- စုမ္ဘာဆောင်းမိခြင်း သည်၊ သုခေါ- ချမ်းသာသုခရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဧကန်စင်စစ် မှန်ပါပေ၏ ”လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူတယ်။ ဘဝတစ်ခုရလာတာနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု စုဆောင်းမိဖို့ပါ။ ချမ်းသာချင်ရင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုရအောင် လုပ်ရမယ်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ရလာတဲ့ ချမ်းသာသုခဟာ အင်မတန်မှ ကြီးမားတဲ့ ချမ်းသာသုခ ဖြစ်တယ်။ ဥစ္စာဓနကို အကြောင်းပြုပြီးရလာတဲ့ ချမ်းသာသုခဆိုတာ အလွန်တရာမှ နည်းတယ်။ အတိုင်းအတာတစ်ခုအနေနဲ့လည်း နည်းတယ်။ အချိန်အခါအနေနဲ့ လည်း နည်းတယ်။

ပိုက်ဆံရှိလို့ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာ “ရှိချမ်းသာ” ပဲ ခံစားလို့ရတယ်။ ပိုက်ဆံရှိတယ်ဆိုတဲ့ အတွေးလေးနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ချမ်းသာတယ်။ သို့သော် ရှိချမ်းသာဆိုလို့ ရှိတိုင်းချမ်းသာတာလားလို့ မေးရင်၊ ရှိလို့ ဆင်းရဲနေတာတွေလည်း ရှိသေးတယ်။ စဉ်းစားကြည့်၊ ရှိချမ်းသာဆိုတာ၊ ရှိလို့ ချမ်းသာတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။ ရှိလို့ မချမ်းသာမှုက ဘာတွေလဲဆိုရင် ပိုက်ဆံချမ်းသာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေ၊

စည်းစိမ်ဥစ္စာကြွယ်ဝတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကြည့်၊ ရှိတဲ့စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေပေါ်မှာ
ကြောင့်ကြစိုးရိမ်မှု ဖြစ်ကြတယ်။ တို့ပိုင်ဆိုင်တဲ့ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ခုကြောင့်
ပျက်စီးသွားမှာလားလို့ တွေးပူရတဲ့အခါမှာ ရှိချမ်းသာတဲ့သူတွေ (ကိုယ့်ဟာကိုယ်
စဉ်းစားကြည့်ရင်) ရှိတဲ့ ပစ္စည်းကို အကြောင်းပြုပြီး ချမ်းသာ တာတစ်ခုထဲ
မဟုတ်ဘူး၊ ဆင်းရဲတာလဲပါလာတယ်၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှု ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဒါရှိလို့
စိုးရိမ်ရတာ ၊ မရှိတဲ့သူက အဲဒီ လို စိုးရိမ်စရာမရှိဘူး။

အဲဒီ “အတ္ထိသုခ” ဆိုတဲ့ ရှိချမ်းသာဟာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသလောက်ပဲ
ချမ်းသာတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ အပြည့်အဝ ချမ်းသာတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့
မြတ်စွာဘုရားက “စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိရင် ချမ်းသာလိမ့်မယ်၊
စည်းစိမ်ဥစ္စာများများရအောင်စုကြ” ဒီလို မဟောဘူး။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိမှ
ချမ်းသာတယ်”လို့ သာ ဟောတာ။ အင်မတန်မှ လေးနက်မှန်ကန်တယ်နော်။

ပိုက်ဆံရှိတာနဲ့ ကုသိုလ်ရှိတာ မတူဘူး၊ ပိုက်ဆံရှိလို့ ငါရှိတယ်၊
ငါသုံးနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးလေးဝင်လာတဲ့အခါမှာ ချမ်းသာတယ်။ အော်
ငါပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ လုံခြုံမှုရှိရဲ့လားလို့ တွေးလိုက်လို့ရှိရင် စိတ်ဆင်းရဲစရာ
ဖြစ်လာတယ်။ တစ်ဖက်က ကြည့်ရင် ချမ်းသာသော်လည်း တစ်ဖက်ကကြည့်ရင်
ချမ်းသာတယ်လို့ ပြောလို့မရဘူး။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကတော့ အဲဒါမျိုးမဟုတ်ဘူး၊
ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိတယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ကိုယ့်မှာ အားကိုးတစ်ခု
ရှိနေတယ်။ ငါ့မှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိတယ်ဆိုတဲ့ အတွေး ဝင်တဲ့အခါမှာလည်း
ချမ်းသာတယ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိသည့်အတွက် ထို ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ
ပျောက်ပျက်သွားမလားလို့ တွေးပြီး ပူပန်စရာလည်း မရှိဘူး၊ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊
မချစ်မနှစ်သက် အပ်သော အမွေခံသားဆိုး၊ သမီးဆိုးတွေရဲ့ အန္တရာယ်ကြောင့်
ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ပျောက် သွားမလားလို့ တွေးပြီး ပူပန်စရာလည်း မရှိဘူး။
အဲဒီ တော့ ကုသိုလ်က ချမ်းသာသက်သက်ပေး တာ။

ဒါကြောင့်မို့ “သုခေါ ပုညဿ ဥစ္စယော ။ ပုညဿ - ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ ။ ဥစ္စယော- မိမိ သန္တာန်မှာ စုမိဆောင်းမိခြင်းသည်။ သုခေါ- ချမ်းသာသုခရရှိခြင်း၏ အကြောင်းဧကန် အစစ်အမှန် ပဲ” လို့ ဒီလိုဟောတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဆိုတာ ဒီလောက်အားကိုးရတယ်နော်။ ဘဝသံသရာ သွားတဲ့အခါမှာလည်း ဒုက္ခနည်းနည်းနဲ့ သက်သက်သာသာ သွားရတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိလာ ပြီဆိုရင် လူဖြစ်ရင်လည်း သက်သက်သာသာနဲ့ လူ့ဘဝမှာ ဖြစ်ရတယ်။ လူ့ဘဝရတိုင်း သက်သာ တာမဟုတ်ဘူး။ စဉ်းစားကြည့် တချို့ လူ့ဘဝရပါရဲ့၊ စီးပွားဥစ္စာပြည့်စုံတဲ့ အိမ်မှာလူဖြစ်ရတယ်၊ ဒါပေမယ့် မွေးလာကတည်းက ရောဂါနဲ့၊ တချို့ စားဝတ်နေရေး မပြေလည်ဘူး။ ရောဂါတွေရှိတော့ ကျန်းမာရေးအတွက် မပြေလည်ဘူး။ ထမင်းတစ်လုပ်စားရဖို့ အမြဲတမ်းကြောင့်ကြစိုက်နေရတယ် ဆိုတဲ့ လူ့ဘဝတွေဟာ အများကြီးနော်။ အဲဒီ တော့ လူ့ဘဝရတိုင်း ချမ်းသာတာမဟုတ်ဘူး။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိသည့်အတွက် ချမ်းသာတဲ့ လူ့ဘဝမှာ ကျန်းမာတဲ့လူ ဖြစ်လာတယ်။ ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေ အများကြီး သက်သာတယ်။ မတောင့်မတ မကြောင့်မကျ ဒီလိုနေထိုင်ရတဲ့ လူ့ဘဝ။

အဲဒီလို ဘဝ ၂-ခု ခြားနားနေတာ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်
ကုသိုလ်ကောင်းမှုရှိခဲ့သည့် လူ့ဘဝ သည် ပြည့်စုံတဲ့ လူ့ဘဝဖြစ်ပြီး၊
ကုသိုလ်ကောင်းမှု အားနည်းတဲ့ လူ့ဘဝသည် မပြည့်မစုံ လူ့ဘဝမျိုး ဖြစ်လာလို့ပဲ။
ခြားနားစေတာကတော့ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရဲ့ စွမ်းအားခြားနားလို့
ဒီမှာလာပြီး ခြားနားတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

သံသရာလည်တဲ့အခါ ကုသိုလ်ကလည်း (အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့်
ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင်) ၃-မျိုးရှိတယ်။ လှူတာတမ်းတာ ပေးတာကမ်းတာ
ကိုယ့်ရှိတဲ့ပစ္စည်းတစ်လုပ်တစ်ဆုပ်ကနေစပြီး လှူဒါန်းပေးကမ်းမှုကို ပြုတာ။ ဒါ
ဒါနကောင်းမှု၊ ဒါနကုသိုလ် ခေါ်တယ်။

ဒါနကောင်းမှု လုပ်တဲ့အခါမှာ မိမိလှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မိမိပစ္စည်းကို
သုံးစွဲမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အကျိုး ကို ဦးတည်ပြီးတော့ လုပ်တယ်။ ဆိုပါစို့ ရေငတ်နေသူ
ရေလေးတစ်ခွက်တိုက်လိုက်မယ်၊ “အော် ရေဆာနေတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ
ပျောက်သွားပါစေ”၊ ထမင်း ဆာနေလို့ ထမင်းတစ်နပ်ကျွေးလိုက်မယ်၊
ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်လိုက်တယ်။ တစ်ဖက်သားရဲ့ အကျိုးကို မျှော်ကိုးပြီး
ဒီလိုလုပ်လိုက်တဲ့ဒါန က အလွန်မွန်မြတ်တဲ့ဒါနလို့ ခေါ်တယ်။

ဘုရားအလောင်းတွေကျတော့ သုံးမျိုးသုံးစားခွဲခြားပြီးတော့
ဒါနကောင်းမှုလုပ်လေ့ရှိကြ တယ်။ ပထမအနေနဲ့ မိမိပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းကို
တခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား ခွဲဝေပြီး ပေးကမ်းလှူဒါန်း တယ်။ အပြင်ပစ္စည်းကို
ခွဲဝေပြီး ပေးကမ်းလှူဒါန်းတယ်။ ပစ္စည်းလှူတာ မွန်မြတ်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်လို့

ပါရမီလို့ခေါ်တယ်။ ပါရမီဆိုတာ မွန်မြတ်တဲ့အလုပ်။ တစ်ဖက်သားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို မျှော်ကိုးပြီး တော့ ကိုယ့်ရှိတဲ့ ပစ္စည်းနဲ့ တစ်ဖက်သားရဲ့ အကျိုးကို ရှေ့ရှုပြီး လုပ်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်တယ်။ ဒါကို ဒါနပါရမီလို့ ခေါ်တယ်။

ဒါနပါရမီ ရင့်ကျက်လာတဲ့အခါ တစ်ဆင့်တိုးတယ်။ မိမိတို့ပိုင်တဲ့ ပြင်ပပစ္စည်းကို လှူရရုံနဲ့ မကျေနပ်တော့ဘူး။ ဘယ်လောက်ထိအောင် လှူလာသလဲဆိုရင် မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ အင်္ဂါရပ် တွေကို လိုအပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဖြတ်တောက်လှူတယ်။ ဘာလှူတုန်းဆိုရင် သွေးလှူတယ်။ ဥပမာဆိုပါစို့ ကျောက်ကပ်ပျက်စီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျောက်ကပ်ထုတ်လှူတာမျိုးတို့၊ ကိုယ့်ခန္ဓာ ကိုယ်ထဲက သွေးကိုလှူတာ၊ သိဝိမင်းကြီးတို့လို မျက်လုံးလှူတာ၊ ဒီလို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့ ကိုယ်ပိုင်တဲ့ ကိုယ့်ရဲ့အင်္ဂါရပ်တွေကို လှူနိုင်တဲ့အထိ ရောက်လာပြီဆိုရင် ဒါနဥပပါရမီလို့ ခေါ်တယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ပစ္စည်းနဲ့ တစ်ဖက်သားကို အကျိုးပြုတာ။

တစ်ခါ အဲဒီ ထက် တစ်ဆင့်တိုးလိုက်တဲ့အခါ ကိုယ့်အသက်ပါ အသေခံပြီးတော့ သူများ အတွက် ပေးဆပ်တာမျိုးကျတော့ ဒါနပရမတ္ထပါရမီလို့ ခေါ်တယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးတွေ ကတော့ အဲဒီ ဒါနဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပဲ သုံးမျိုးသုံးစား တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် လှူသွားကြ တယ်။ မလှူနိုင်တဲ့ပစ္စည်း ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ နောက်ဆုံးမှာ ကိုယ်မြတ်နိုးတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ အသက် လေးတောင် စွန့်လွှတ်နိုင်တဲ့ အနေမျိုးရောက်နိုင်တယ်တဲ့။ အသက်စွန့်ပြီးတော့ ပေးကမ်းလှူဒါန်း တာဟာ ဒါနပရမတ္ထပါရမီ။

ဒါဖြင့် ဘဝမှာ အနှစ်သာရရှိတာနဲ့ အနှစ်သာရမရှိတာ ခွဲခြားသိသင့်တယ်။ ဘယ်ဟာ အနှစ် သာရရှိပြီး ဘယ်ဟာက အနှစ်သာရ မရှိတုန်းလို့ဆို အကြမ်းဖျင်း နည်းနည်းစဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ ကိုယ်ရထားတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာ မိခင်ဝမ်းထဲဖြစ်လာတဲ့ အချိန်ကစပြီး တစ်နေ့တခြား တစ်ဆင့်ဆင့်ကြီးထွား တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် အို'အိုလာ၊ နောက်ဆုံး အိုမင်းရင့်ရော်လာ

တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ အို'အို လာတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ တစ်နေ့ကျတော့ ပျက်စီးသွားတယ်။ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အနှစ်သာရ ဆိုတာ ဘာမှမရှိဘူး။ သိမ်းထားစရာ ဘာမှမရှိဘူး။

၁၀-နှစ် နေရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၁၀-နှစ်နေပြီး သေသွားရင် ဒီရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အသက်နဲ့ ခန္ဓာ ကွဲသွားတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် အသုံးဝင်မှု ရပ်ဆိုင်းသွားတယ်။ သူ့ရဲ့အတိုင်းအတာတစ်ခု အသက် (၆၀)၊ (၇၀)၊ (၈၀)။ အသက်နဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အိုးစားကွဲသွားတာနဲ့ ဟောဒီရုပ်ခန္ဓာကြီးမှာယူ ပြီး သိမ်းထားစရာ ဘာမှမရှိဘူး။ မြတ်မြတ်နိုးနိုးနဲ့ သိမ်းထားစရာ မရှိဘူး။ အားလုံး ပစ်လိုက်ရမှာ ချည်းပဲ။

လူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲကနေ မပစ်လိုက်ရတာ ဆိုတာ ဘာတစ်ခုမှ မရှိဘူး။ အားလုံး ပစ်လိုက်ရမှာ ချည်းပဲ။ အသက်ရှင်တုန်းမှာတော့ တန်ဖိုးရှိသလိုဖြစ်ပြီးတော့ အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ် ကွဲသွားပြီဆို တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဘာမှ တန်ဖိုးမရှိတော့ဘူး။ ချစ်ခင်လှပါတယ်ဆိုတဲ့ မိသားစုကတောင်မှ အိမ်မှာကြာကြာ မထားနိုင်ကြပါဘူး။ ဒါသဘာဝပဲ။ အဲဒီ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ အနှစ်ရှာမယ်ဆိုရင် လုံးဝမတွေ့နိုင်ဘူး။ ဘာမှ မတွေ့နိုင်ဘူး။

နာမ်ထဲမှာ အနှစ်ရှာဦးမလားဆိုတော့ နာမ်ဆိုတာ အခုဖြစ်ပြီး အခုချက်ချင်း ပျက်သွားတာ ဆိုတော့ သူ့ကို အနှစ်ရှာဖို့ဟာ အလွန်ခက်တယ်။ အနှစ်သာရဆိုတာ ဘာမှမရှိဘူး။ နာမ်ဆိုတာ တစ်ခဏလေးအတွင်းမှာ ဖြစ်ပျက်သွားတာ။ အနှစ်သာရ ပြောစရာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ တစ်ခုမှမရှိ ဘူး။ နာမ်ထဲမှာလည်း ဖြစ်တာမြန်လို့ အနှစ်သာရဆိုတာ ဘာမှ မရှိဘူး။ သို့သော် နာမ်တရားကို မှီဖြစ်တဲ့ အနှစ်သာရလေးကို ရအောင်ယူနိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက အနှစ်ကို ထုတ်ယူလို့ ရနိုင်သေးတယ်လို့။

အနှစ်နဲ့အကာကို ခွဲခြားပြီး သိမယ်ဆိုလို့ရှိရင် အကာအတွက် အချိန်များများ မပေးတော့ ဘူး။ အနှစ်သာရ ရဖို့အတွက် အချိန်များများပေးရမယ်။

တကယ့်အနှစ်သာရက ကိုယ်ကျင့်တရား သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အနှစ်သာရလေးကို ဖျက်ပြီးတော့ ဘာမှ အနှစ်မရှိတဲ့ ခန္ဓာကြီးအတွက် သီလ တွေ ရပ်နားပြီးတော့ အနှစ်သာရကို ဖယ်ရှားပြီး အနှစ်မဲ့တဲ့အရာကို ယူတယ်။ ထို့အတူပဲ အကုသိုလ်ဖြစ်တာ ကြည့်မယ်ဆိုရင် အကာအတွက် အကုသိုလ်ဖြစ်တာ များတယ်။ အနှစ်သာရအတွက် အကုသိုလ်ဖြစ်တာ နည်းတယ်။

ဘယ်ဟာက အကာ၊ ဘယ်ဟာက အနှစ်ဆိုတာ သိဖို့လိုတယ်။ သိလာပြီးတဲ့နောက်မှာ အကာကို ဂရုမစိုက်ဘဲနဲ့ အနှစ်သာရကို ရအောင်ယူတတ်ဖို့ အနှစ်သာရမှ ရအောင်မယူတတ်ဘူး ဆိုရင် နောက်ဆုံးမှာ ဘာမှ မကျန်ရစ်တဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်မယ်။ အကာကို ခင်တွယ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် အနှစ်မရဘူး။ အကာကြီးကလဲ ကိုယ်ခင်တွယ်ပြီးနောက် စွန့်ပစ်ရမယ့် အနေအထားမျိုးရောက်သွားတယ်။ ကိုယ်ဘာမှ မရတဲ့ အနေအထားဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဝဗ္ဗသုတ္တန်မှာ ဟောထားတယ်။ ဘဝ မှာ ရနိုင်တဲ့ အနှစ်တွေက ဘာတွေလဲဆိုရင် သဒ္ဓါဆိုတဲ့ အနှစ်၊ သီလဆိုတဲ့ အနှစ်၊ သုတဆိုတဲ့ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားဒေသနာ ကြားနာမှု အနှစ်၊ စာဂလိုဆိုတဲ့ စွန့်လွှတ်မှု လှူဒါန်းပေးကမ်း နိုင်မှု အနှစ်၊ ပညာလို့ဆိုတဲ့ အနှစ်၊ နာမ်တရားထဲမှာ ဒီအနှစ်သာရတွေရှိပြီးတော့ နေတယ်။ သို့သော် အနှစ်ဟာ ထုတ်မယူတတ်လို့ရှိရင် မရပါဘူး။ ထုတ်မယူတတ်လို့ရှိရင် အကာပဲ ရမယ်။

ဆိုပါစို့ သစ်ပင်တစ်ပင်ရဲ့ အနှစ်ဟာ အကာတွေဖုံးထားတဲ့ အတွင်းမှာရှိတယ်။ အရွက်ထဲ မှာလည်း မရှိဘူး။ အခက်ထဲမှာလည်း မရှိဘူး။ ပင်စည်ထဲမှာသာ ရှိတယ်။ အနှစ်ရှိတဲ့ နေရာကို သိပြီး အဲဒီ အနှစ်ကို ယူတတ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ မိမိ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာလည်း အနှစ်မရှိဘူး။ အပေါ်ယံနာမ်မှာလည်း အနှစ်မရှိဘူး။ နာမ်ကိုမှီပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘာဝတရားမှာသာ အနှစ် တွေရှိတယ်။ အဲဒီ အနှစ်သာရတွေကို ယူတတ်ရင်ရမယ်။ မယူတတ်ဘူးဆိုရင် ရမှာမဟုတ်ဘူး။ လွတ်သွားမှာ။

နာမ်တရားမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှု၊ ယုံကြည်တယ်ဆိုတာ
ဘာကိုယုံကြည် တာလဲဆိုရင် ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းတဲ့အကျိုးရမယ်၊
မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းတဲ့ အပြစ်ကို ရလိမ့်မယ်၊ အဆိုးတရားလာမယ်။
စာပေက ကံ'ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ ကံဆိုတာ
ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ စေတနာစွမ်းအားကို ခေါ်တယ်။ အဲဒီ စေတနာစွမ်းအား ကို
အသိအမှတ်ပြုတယ်။ အဲဒီ စေတနာစွမ်းအားမှ ရလာတဲ့အကျိုးတရားကို
အသိအမှတ်ပြုတယ်။ ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းကျိုးရနိုင်တယ်။
မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းကျိုးရနိုင်တယ်လို့ ကံ' ကံ၏ အကျိုးကို
ယုံကြည်တာ၊ သိမြင်တာဟာ ကမ္မဿကတာ- သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်၊ အမှန်အတိုင်း
မြင်တာ။

ကိုယ်လုပ်တဲ့ကံ ကိုယ်လုပ်တဲ့ အလုပ်ပေါ်မှာ အယုံအကြည်မရှိတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ကောင်းတာလုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ လုပ်ချင်တာသာ လုပ်မှာ။
သူလုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်မှာ အကောင်း အဆိုးလည်း ခွဲခြားမှာ မဟုတ်ဘူး။
သူလုပ်သင့်တဲ့အပေါ်မှာ မသတ်မှတ်ဘဲ လုပ်ချင်တဲ့အပေါ်မှာ သတ်မှတ်တယ်။
လောကမှာ လုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်၊ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်နဲ့ လုပ်ရမည့် အလုပ်လို့ (၃)
မျိုးခွဲလို့ရတယ်။ အဲဒီ (၃) မျိုးထဲမှာ လုပ်ချင်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်တယ်ဆိုရင် အမှန်ကို
မရနိုင်ဘူး။ ကောင်းတာ လုပ်ချင်လုပ်မယ်၊ မကောင်းတာ လုပ်ချင် လုပ်မယ်။
လူ့ရဲ့ဆန္ဒပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ကိုယ်လုပ်ချင်သလို လုပ်တာနဲ့ ခွဲတာ။
